

Thủ tục nghị viện & Quy trình chính sách

L8: 09/11/2017

Oleszek: Chương 1: Tổng quan

- ❖ Chức năng của Nghị viện trong lập pháp: Thảo luận, Thách thức, Chất vấn, Giám sát
- ❖ Tham gia của nhiều lực lượng: Chính phủ, Nhóm xã hội, Các thế lực vận động hành lang
- ❖ Quy trình phức tạp: Cần hiểu biết và Chiến lược phù hợp
- ❖ Các nguyên tắc xây dựng nước Mỹ:
 - Chính phủ có quyền lực hạn chế, không phải là toàn trị;
 - Quyền lực được phân chia cho các nhánh;
 - Kiểm soát và cân đối quyền lực, giám sát lẫn nhau;
 - Chủ nghĩa liên bang;

Chương 1: Các chức năng của Quy trình nghị viện

- ❖ Quy trình nghị viện có những chức năng gì?
 - Duy trì ổn định;
 - Tạo ra tính chính danh;
 - Phân công lao động hợp lý;
 - Bảo vệ quyền của thiểu số;
 - Giải quyết tranh chấp;
 - Phân bổ quyền lực trong một tổ chức;

Chương 1: Nghị viện khác hành chính ở chỗ nào?

- ❖ Quy trình nghị viện và Chính sách:
 - Cử tri không bầu toàn thể Quốc hội, họ bầu và gắn với từng Đại biểu cụ thể;
 - Quốc hội không đỏi việc được Đại biểu (trừ khi Cử tri muốn thế);
 - Mỗi đại biểu một phiếu ngang nhau, không phải cơ quan hành chính có thủ trưởng;
 - Xác lập các liên minh thay đổi liên tục để tìm kiếm hậu thuẫn có lợi cho Cử tri;
 - Công khai minh bạch, dân được quyền theo dõi

Chương 1: Chính sách và Quy trình nghị viện

- ❖ Quy trình tác động đến Chính sách: Quy trình đúng thì Đầu ra hy vọng đúng.
- ❖ Dựa theo Quy trình, Chính quyền lựa chọn các giải pháp chính sách khác nhau.
- ❖ Tùy theo chính sách, quy trình có thể phức tạp hay giản lược: ví dụ 40 phút thảo luận, không cho phép bổ sung, song yêu cầu 2/3 số phiếu
- ❖ Các Đại biểu sử dụng khéo léo quy trình nghị viện gia tăng cơ hội ảnh hưởng tới các liên minh để thông qua hoặc chống các Dự luật mà mình ưu tiên

Chương 1: Thói quen và ảnh hưởng của Chủ tọa

- ❖ Ông Nông Đức Mạnh (đề xuất của Ông Vũ Mão: Cho phép truyền hình trực tuyến các Phiên họp của Quốc hội
 - HĐND nhiều tỉnh: Kết nối điện thoại trực tiếp khi Các sở và UBND trả lời chất vấn
- ❖ Ông Phan Văn Khải: Thủ tướng trả lời chất vấn trực tiếp của đại biểu Quốc hội
- ❖ Ông Nguyễn Tấn Dũng:
 - QH lần đầu tiên tiến hành lấy phiếu tín nhiệm: Tín nhiệm cao, tín nhiệm trung bình, tín nhiệm thấp
- ❖ Ông Nguyễn Sinh Hùng: Chủ tọa kết luận, cắt ngang bài phát biểu, đánh giá các Bộ trưởng
- ❖ Bà Kim Ngân: Quốc hội bắt đầu học cách Tuyên thệ
 - Tổng Thư ký Quốc hội (Chức mới): Họp báo không quá 05 phút trước Phiên họp, báo chí không tham gia Phiên họp để đại biểu thoải mái phát biểu

Quốc hội là một quyền lực phân tán: Liên hệ với Việt Nam

- ❖ Chia thành 63 đoàn đại biểu QH
- ❖ Chia thành UBTVQH và 11 Ủy ban QH
- ❖ ĐBQH hoạt động trong các Ủy ban và sinh hoạt ở các Đoàn đại biểu (ăn nghỉ tập trung theo Đoàn)
- ❖ Đôi khi còn có hình thức không chính thức: Hội nghị Đại biểu chuyên trách
- ❖ Mỗi người một cái thẻ (bỏ phiếu giấu mặt, VN chưa có thủ tục bỏ phiếu lộ mặt)
- ❖ Ban Cơ yếu Chính phủ quản lý hệ thống bỏ phiếu điện tử

Chương 3: Chuẩn bị trước sáng kiến lập pháp

- ❖ Nộp Sáng kiến thì dễ, các bước Chuẩn bị cho một Sáng kiến luật mới khó hơn, Tính đến khả năng được thông qua;
- ❖ Phải tính đến:
 - Những ai sẽ đồng bảo trợ cho dự luật?
 - Sức ép cử tri địa phương
- ❖ Xem xét thông qua tại các UB nào của Nghị viện (multiple referral);
- ❖ Omnibus & Megabills: Các dự luật ngày càng phức tạp, cắt ngang nhiều lĩnh vực chính sách;
- ❖ 2013-2014: 179/8913 các sáng kiến luật (2%) được thông qua;
- ❖ Chức năng của Nghị viện không phải là làm nhiều luật, mà là ngăn luật tồi, chọn ra luật tốt

Chương 3: Các UB của Nghị viện

- ❖ Hàng nghìn Dự luật được trình hàng năm, có thể chia thành:
 - Các dự luật thiếu sự ủng hộ, sẽ chết yểu tại các UB (98%);
 - Các dự luật có đồng thuận lớn, thông qua nhanh (chiếm ít thời gian);
 - Các dự luật gây tranh cãi, chiếm phần lớn thời gian làm việc của Nghị viện
 - Dự luật do Hành pháp (nhờ Đảng đa số) trình giùm tr. 105;
 - Các dân biểu có uy tín trình;
 - Các dự luật phải trình do sức ép cử tri

Trình tự giới thiệu Dự luật

- ❖ Chuyển tới một hoặc nhiều UB tương ứng;
- ❖ Đôi khi nhiều UB cùng xem một Dự luật
- ❖ Soạn khéo để thông qua ở UB mà người bảo trợ có ảnh hưởng nhất;
- ❖ UB có thể có các Tiểu ban => Chủ nhiệm UB có thể ủy quyền cho các Tiểu ban
- ❖ UB có thể bác, sửa đổi hoặc thông qua Dự luật, Nghị viện sẽ căn cứ vào đó mà thảo luận
- ❖ Chủ nhiệm có quyền lực rất lớn thông qua quy trình Nghị viện:
 - Có đưa Dự luật ra thảo luận hay không; có mời Thẩm tra, Điều trần;
 - Có đưa cho các Tiểu ban hay thảo luận chung;

Phiên điều trần tại các Ủy ban của Nghị viện

- ❖ Chủ nhiệm quyết định mở các Phiên điều trần, mời người tham gia từ bên ngoài;
- ❖ Chủ nhiệm ấn định thời gian, địa điểm, trọng tâm điều trần
- ❖ Mời các bên có liên quan, yêu cầu tuyên thệ (thề) và phát biểu sự thật;
- ❖ Mục đích để dân biểu nghe thật nhiều chiều, có hiểu biết thật kỹ trước khi quyết
- ❖ Cũng có khi để nghe, cũng có khi để nói;
- ❖ Các hình thức điều trần đa dạng:
 - Nghe nhân chứng
 - Điều trần liên UB
 - Điều trần online;

